

Riesling: een wereldwijde ontdekkingsreis

22 maart 2019 · door Gentil Noens

Zes Rieslings van de Elzas tot Napa Valley sluiten het druivenseizoen af — met een instinker gemaakt van 'Italian Riesling', dat genetisch niets met de klassieke Rijnriesling te maken heeft.

Voor de laatste 'wereldwijde ontdekking' van mono-cépage wijnen van het seizoen zette Wijnclub Zottegem op 21 maart 2019 de Riesling centraal — in Duitsland steevast de 'Koningin der witte druiven' genoemd. Zes wijnen, van de Elzas tot Napa Valley, met een instinker die niet is wat hij lijkt. Dit is het volledige infoblad van die avond. Alle wijnen die we ooit proefden staan in onze [wijncatalogus](#).

De geproefde wijnen

Wijnhuis	Wijn	Jaar	Land
Albert Boxler	Riesling Grand Cru Sommerberg Jeunes Vignes	2015	Frankrijk
Falkenstein	Riesling Alto Adige Val Venosta	2016	Italië
Robert Weil	Riesling 'Kiedricher'	2016	Duitsland

Wijnhuis	Wijn	Jaar	Land
Jurtschitsch	Riesling 'Zöbinger Heiligenstein', Kamptal	n.v.	Oostenrijk
Forlorn	Riesling Amerikanischer Kobold, Napa	2013	USA
Hope	Valley		
Jidvei	Tezaur Riesling (instinker)	2008	Roemenië

Noot van de wijnmeester

Voor deze 'laatste' wereldwijde ontdekking van mono-cépage wijnen van dit seizoen richten we ons op de Riesling, een van de nobelste druivenrassen, in Duitsland steevast als 'Koningin der witte druiven' benoemd ...

We hebben al vaker Riesling op onze proeftafel gehad, in 2017 hadden we ook al eens een proeverij die volledig in het teken van de Riesling stond. Vandaag gaan we breed met Duitse, Franse, Oostenrijkse, Italiaanse, Amerikaanse en Roemeense wijn in het glas. Ik heb ook deze keer gezocht naar andere wijnhuizen dan diegene die we eerder al hadden.

We willen dus vanavond de Riesling nog beter leren kennen, we willen de druif ontdekken in haar typiciteit maar is er wel zoiets als dé Riesling?

De Riesling is immers een zeer flexibele druif, die grootse droge wijnen kan voortbrengen maar ook heerlijke delicate en opwindende zoete wijnen. Jammer genoeg ook saaie en flauwe wijnen omdat de druif als massaproduct wordt verbouwd en niet de aandacht en toewijding krijgt die ze verdient. Ik ben ervan overtuigd dat dit voor een groot deel

bijdraagt aan het gemis aan respect voor deze druif.

De Riesling druif is, na de Sauvignon Blanc en de Chardonnay, de nummer 3 onder de druiven waarvan witte wijn wordt gemaakt. De Riesling staat naast de Chardonnay bekend als één van de beste witte druivenrassen. Het is de enige druif die in het unieke, koele klimaat van de Moezel en de noordelijke Rijnstreek gedijt. Maar ze kan ook prachtig presteren als hij tussen Shiraz en Cabernet groeit!

Maar opgelet, laat je vooral niet in de war brengen door een aantal neprieslings zoals Welschriesling, Riesling Italico, Iaski Riesling of Olasz Riesling. Ook Paarlriesling in Zuid-Afrika is geen Riesling maar de druif Crouchen. Of zou er toch een van deze in onze proeverij geslopen zijn en zo ja, zullen we hem ontdekken?

Ik kijk al uit naar jullie reacties, de impressie van kleuren, geuren en smaken ...

Op het menu staat een Choucroute, een klassieker die zich perfect laat vergezellen door een frisse Riesling.

Gentil

Bespreking van de druif

De Riesling heeft kleine druifjes met dikke schil in de vorm van kleine compacte trossen met korte bloemsteel, groen tot goud gekleurd, met bruine vlekjes afhankelijk van de rijpheid. Het is een langzaam rijpend ras dat gekenmerkt wordt door een fruitig zuur.

De druif biedt bijzonder goede weerstand aan extreem lage temperaturen, evolueert optimaal in een wat koelere zone waar het langzaam rijpen het aromatische karakter benadrukt. Het is bijvoorbeeld de enige druif die in het unieke, koele klimaat van de Moezel en de noordelijke Rijnstreek gedijt. Deze streken kunnen derhalve ook de langste Rieslingtraditie voorleggen.

De Riesling is sterk verbonden met Duitsland. De aanplant is er ongeveer 20% van de totale aanplant wat ruim 21.000 ha betekent en de aanplant groeit steeds verder. De voornaamste streken zijn Mosel-Saar-Ruwer, Pfalz, Rheinessen en Rheingau. In Frankrijk wordt deze druif enkel in de Elzas teruggevonden waar ze een kwart van de wijngaarden uitmaakt. Verder kan men ook Riesling terugvinden in Australië, Oostenrijk, Nieuw-Zeeland, Canada, Verenigde Staten, Zuid-Afrika, Luxemburg, Noordoost Italië en Oost Europa.

Riesling verkiest een goed gedraineerde lichte bodem en neemt de karakteristieken van het terroir op. Zo zal een leisteen bodem een rokerig smaakje geven, andere bodems zullen vooral mineraal, staal, teer, aards, bloemig of iets gekruid smaken.

Precies omwille van die bodemgesteldheid (kalk en klei in de Elzas tegen leisteen in Duitsland) en het alcoholpercentage is de Riesling uit de Elzas vaak verschillend met deze uit Duitsland. Wat brengen ons de andere Europese gebieden aan verschillen ...?

Het aanbod van Riesling is zeer verscheiden. Een Riesling leent zich omwille van zijn natuurlijk zuurgehalte tot verschillende

vinificatietechnieken en kan dus zowel als schuimwijn of stille droge wijn of stille zoete wijn (eiswein, vendanges tardives,...) in je glas belanden. Riesling kan grootse droge wijnen produceren, maar ook heerlijk delicate en opwindende, en uiterst zoete wijnen ... Vanavond zetten we droge wijnen op onze proeftafel.

De 'typische' Riesling wordt getypeerd door een bleekgele kleur met schitterend groene reflexen die de karakteristieke frisheid al verraden: kristalhelder tot helder, gematigd lichte lichtgele kleur, lichtgroene schijn.

Een goede Riesling heeft een fijne, elegante neus met subtiële fruitaroma's (citroen, grapefruit, perzik, peer), witte bloemen en soms ook venkel en zoethout. Bij Rieslings van leisteenbodems spreekt men vooral van een minerale toets. Sommige wijnen ruiken naar vuursteen, rijpere wijnen hebben vaak een interessante 'petroleum' toets.

De smaak wordt vaak gekenmerkt door pittig zuur en een grote frisheid. Goede Rieslings hebben een verfijnde en delicaat fruitige structuur.

Riesling is veelzijdig schreef ik hoger en dus krijgen we ook een verscheidenheid aan optimale 'pairings': jonge, lichte Rieslingwijnen, naar smaak droog tot fruitig zoet, zijn ideale zomerwijnen. Aan tafel zijn gerijpte Rieslings beter op hun plaats. Zelfs oudere Spätlesen laten bij eten weer wat van hun jeugdigheid proeven. Een licht gerijpte Riesling in combinatie met gebakken coquilles, wat gebraseerd witloof en een lichte beurre-blanc, het water komt me in de mond!

Droge tot halfdroge Rieslings passen goed bij lichte gerechten, gestoomde zee- en zoetwatervis, vlees met lichte sauzen en klein gevogelte. Halfdroge tot lieflijke Spätlesen harmoniëren goed met verse kaas. Fruitig zoete Spätlesen of edelzoete Auslesen zijn voortreffelijke begeleiders van fruitdesserts. Gerijpte edelzoete Auslesen en Beerenauslesen zijn optimale aperitieven bij feestelijke menu's.

Vele Rieslings bereiken hun 'optimale drinkrijpheid' pas na enige jaren. Het bewaarpotentieel van topwijnen is groot wat niet betekent dat de wijn geen evolutie kent. Met de tijd vermindert het jeugdig fruit, het mineraal of bloemig karakter om te evolueren naar een dieper en genuanceerder boeket. In de neus krijgen we de typische petrol of mazouté aroma's die sterker worden.

Bespreking van de wijnen

Albert Boxler Riesling Grand Cru Sommerberg Jeunes Vignes 2015

De Elzas is een klassieke regio voor de Riesling. We trekken naar Niedermorschwir waar we bij een van de beste wijndomeinen, Albert Boxler, een Grand Cru Sommerberg op de proeftafel zetten.

Een wijndomein met een lange geschiedenis sinds 1673. Het domein heeft vandaag 14 ha wijngaarden, meer dan de helft binnen de Grand Cru Sommerberg en quasi volledig witte druiven: Riesling, Gewürztraminer en Pinot Gris. Het andere deel situeert zich binnen de

Grand Cru Brand. Hun focus ligt op kwaliteit en zorg, zowel in de wijngaarden als in de wijnmakerij met als resultaat subtiele en zuivere droge witte wijnen, zowel jeugdig als na enkele jaren rijping.

De druiven zijn afkomstig van een wijngaard met graniet en kalkondergrond. Na manuele oogst, zachte pressing en natuurlijke fermentatie wordt de wijn opgevoed 'sur lies' in oude vaten. Het resultaat is een zeer levendige wijn, schitterend en helder, een expressieve neus met citrus, graniet en florale toetsen. Frisse, levendige zuren en elegantie in de mond.

Falkenstein Riesling Alto Adige Val Venosta 2016

Voor de Italiaanse wijn neem ik jullie mee naar Noord-Italië naar de Sonnenburg berg waar in 1989 Franz en Bernadette Pratzner besloten om hun appelteelt te stoppen en zich toe te leggen op de wijnbouw. Hun wijngaarden strekken zich uit over 12 ha wat hen toelaat een 90.000 flessen per jaar te produceren. Sinds 2003 gebeurt het wijn maken in de nieuwe 'wijnkelder'. Franz is de wijnmaker terwijl Bernadette zich ontfermt over de wijngaarden.

Zij hebben ongeveer 6 ha Riesling aangeplant en ze beschouwen hun Riesling als hun vlagschip. Na de volledige manuele pluk fermenteren de wijnen in Acacia-vaten waar ze ongeveer 10 maand rusten 'sur lie' om vervolgens nog ongeveer een jaar op fles verder te evolueren.

Mineraliteit, goed gestructureerde aciditeit en een delicaat bouquet van bloemen, geel fruit (appel, citrus, tropisch fruit). Frisse zuren en een

bittertje op de afdronk.

In het glas een geelgroene schijn. In de neus rijpe groene appel, een beetje honing. In de mond krachtig, sappig geel fruit, een rokerige mineraliteit en wat zout.

Robert Weil Riesling 'Kiedricher' 2016

Als men iemand in de VS, in Azië,... zou vragen naar de bekendste wijnmaker in Duitsland, is de kans groot dat Wilhelm Weil genoemd wordt. Hoewel Wgt Weil hoe dan ook een stevige reputatie heeft, is Weil steeds onderweg om de waarde van Kiedricher Lagen in proeverijen en wijnmenu's aan te tonen. Tegelijkertijd zet Weil zich altijd in voor de Rheingau en voor Duitse wijn in het algemeen. De Rheingau is een van de mooiste Riesling-streken, een soort Côte d'Or van de Riesling.

Zijn wijndomein is gelegen in Kiedrich in het noorden van de Rheingau met percelen op de 3 hooggelegen wijngaarden Klosterberg, Turnberg en Gräfenberg. Een focus van terroir tot glas, hand geplukt, druif per druif, maar vooral ook een zeer meticuleuze behandeling van de wijngaard vanuit de overtuiging dat een topwijn in de wijngaard ontstaat.

Wij proeven de 'gemeentelijke appellatie' die gemaakt wordt van de jongere wijnstokken. Het resultaat is een eerder krachtige wijn met een weliswaar discrete neus, redelijk volle textuur, citrus en mineraliteit (dus wat zoutig in de mond), een mooi voorbeeld van een typische Kiedrich Riesling.

Jurtschitsch Riesling 'Zöbinger Heiligenstein' Kamptal

Voor onze Oostenrijkse versie trekken we naar Langenlois, een van de meest gereputeerde wijnstreken in Oostenrijk. Alwin en Stefanie Jurtschitsch leiden er sinds enkele jaren het 62 ha grote familiedomein met een focus op authenticiteit, complexiteit en terroirspecificiteit. Vooraleer ze het familiedomein overnamen reisden ze de wereld rond en waren ze alsmaar meer overtuigd van een organische en ecologische wijnbouw. Gezonde ondergrond geeft gezonde wijnstokken en die vormen de basis van kwaliteitsvolle wijnen ...

Geen chemische interventie maar eerder natuurlijke koemest als meststof, geen of minimale irrigatie zodat de wortels diep groeien en meer weerstand hebben en een minimale tussenkomst in de wijnmakerij.

Ik koos voor deze avond de Riesling van de Zöbinger Heiligenstein wijngaard, die met zijn vulkanische ondergrond een ideale bodem heeft om top Riesling te verbouwen. Manuele pluk en rigide selectie van de volrijpe druiven, zachte pressing en koude maceratie gedurende enkele uren om zoveel mogelijk aroma op te bouwen waarna de spontane fermentatie wordt toegelaten. Daarna rijpt de wijn verder sur lies in grote houten vaten.

In het glas resulteert dit in een sappige wijn met rijpe perziken en kruiden in de neus. In de mond appel, groene thee en een rokerige toets op het einde, frisse zuren en mineraliteit (zoutige toets) eindigend in een aangename en talmende afdronk.

Forlorn Hope Riesling Amerikanischer Kobold 2013

Voor de US-versie trekken we naar Napa Valley en gaan we naar het wijndomein van Matthew Rorick, iemand met passie voor muziek, lekker eten en wijn. Na zijn studies in viticultuur trok hij de wereld rond om de stiel te leren van Nieuw-Zeeland, Zuid-Afrika en Chili om tot slot bij enkele zeer gereputeerde wijndomeinen in Californië te eindigen.

Hij brengt in zijn wijnstijl het potentieel van de Californische wijngaarden naar boven. Hij gebruikt hiervoor druiven van de eigen wijngaarden maar ook van enkele kleinere boeren uit het noorden.

Het is absoluut een wat bijzondere wijnmaker die weinig met business en marketing bezig is. Het lijkt wel of hij zich specialiseert in moeilijke gevallen ... Niet voor niets noemen zijn wijnen 'Forlorn Hope' (Verloren hoop).

Hiermee wordt het deel soldaten bedoeld dat tegen alle kansen en redelijkheid in rechtstreeks de vijandelijke troepen aanvalt. Het verhaal van deze bescheiden maar grootse winery is het verhaal van Matthew Rorick die houdt van vreemde wezens, van Einzelgängers, van hopeloze gevallen, van onbestaande appellaties en van ongewone druivenrassen. De wijn wordt hier gemaakt van druiven, punt! Geen nieuw hout, enkel oude neutrale vaten die de wijn in vorming gaan begeleiden na de natuurlijke spontane gisting tot aan de botteling. Slechts daar krijgt de wijn de eerste en enige keer een homeopathische dosis zwavel.

Hij haalt dus druiven van de meest onmogelijke gebieden, verschillende variëteiten en vaak van kleine wijngaarden. Het gevolg is dat hij veel verschillende wijnen maakt in klein volume (eens men een wijn ontdekt

heeft, dan kan je er prat op gaan dat er geen meer van is ...).

Van de Amerikanischer Kobold Riesling heeft hij 152 kisten gemaakt ...

Jidvei Tezaur Riesling 2008

En tot slot ook deze proeverij een Roemeense wijn op de tafel. De Jidvei staatswijnmakerij werd in 1999 geprivatiseerd wat de start was van een uitgebreide modernisering en de introductie van moderne technologie. Daarna werd jaar na jaar het gamma verder uitgebouwd. 2003 was het eerste jaar dat het Tezaur gamma op de markt werd gebracht.

Jidvei is een immens wijndomein met een 2.500 ha grote wijngaard. Hun wijnmakerij heeft een capaciteit van 270.000 hectoliter ...

En ja hoor, dit is in zekere zin een instinker want gemaakt van 'Italian Riesling', eigenlijk Welschriesling die genetisch niets te maken heeft met de 'klassieke Rijn Riesling'. Is hij nu gelijkend of helemaal verschillend? Laat het glas spreken.